

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 19. 6. 2024

Predmet: Priebežné výsledky monitorovania v období kampane, moratória a volieb do Európskeho parlamentu 2024 (monitorované obdobie: 18. 5. – 8. 6. 2024)

Dátum: 13. 6. 2024

NÁVRH UZNESENIA:

Rada pre mediálne služby berie na vedomie priebežné výsledky monitorovania v období kampane, moratória a volieb do Európskeho parlamentu 2024 (monitorované obdobie: 18. 5. – 8. 6. 2024).

* * *

Dňa 9. 5. 2024 Rada pre mediálne služby schválila materiál Organizačné zabezpečenie dohľadu Rady v období kampane, moratória a volieb do Európskeho parlamentu 2024.

Na základe uvedeného materiálu boli v období 18. 5. – 8. 6. 2024 monitorované vybrané spravodajské a publicistické programy a predvolebné diskusie televíznych programových služieb Jednotka, RTVS 24, TV MARKÍZA, JOJ, JOJ 24, TA3 a rozhlasových programových služieb Rádio Slovensko, EXPRES a Rádio Frontinus.

MONITORING VYBRANÝCH PROGRAMOV

Na základe výsledkov monitorovania vybraných programov, t. j. spravodajských a publicistických programov a diskusných predvolebných programov vyššie uvedených programových služieb v období kampane, moratória a volieb do Európskeho parlamentu 2024 (monitorované obdobie: 18. 5. – 8. 6. 2024) navrhujeme podrobnejšiu analýzu programov:

Rádio Frontinus, *Debata na telefón – okrúhly stôl*, 19. 5., 26. 5., 2. 6. 2024, – v rámci 3 predvolebných diskusií boli v dvoch z nich účastníkmi zástupcovia toho istého politického subjektu, čo mohlo byť v rozpore s projektom, keďže Rada projekt schválila s výhradou, cit.: „*v prípade, ak kandidát niektorej kandidujúcej politickej strany odmietne účasť v diskusnom programe Debata na telefón – okrúhly stôl, nebude nahradený kandidátom z politickej strany, ktorá sa už v niektorom z predchádzajúcich vydaní tohto diskusného programu zúčastnila prostredníctvom iného svojho kandidáta, ale bude uplatnený inštitút prázdneho kresla.*“

Uvedeným mohlo dôjsť k porušeniu ustanovenia § 20 ods. 4 písm. c) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách v spojení s § 10 ods. 5 zákona č. 181/2014 Z. z. o volebnej kampani.

Jednotka, *Správy RTVS*, 21. 5. a 23. 5. 2024 o 19.00 hod. - v monitorovaných programoch boli zaznamenané príspevky informujúce o predvolebných prieskumoch verejnej mienky, v rámci informovania však neodznali informácie o všetkých kandidujúcich subjektoch (ani vizuálne ani slovne), čím mohlo dôjsť k porušeniu § 25 písm. b) zákona 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.

Rádio Slovensko, *Rádiožurnál*, 4. 6. 2024 o 18.00 hod. - v monitorovanom programe bol zaznamenaný príspevok informujúci o predvolebnom prieskume verejnej mienky, v rámci informovania však neodznali informácie o všetkých kandidujúcich subjektoch, čím mohlo dôjsť k porušeniu § 25 písm. b) zákona 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.

PODNETY

Ku dňu 13. 6. 2024 bol Rade pre mediálne služby doručený 1 podnet vzťahujúci sa k voľbám do Európskeho parlamentu:

Jednotka, *Slnko v sieti*, 26. 4. 2024, o 20.30 hod. - podávateľ namietal zneužitie priameho prenosu na politickú reklamu v záverečnej reči prezidentky tzv. " Akadémie " v čase prebiehajúcej mobilizačnej politickej kampane pred eurovoľbami.

* * *

ZÁVER:

Programy navrhnuté na podrobnejšiu analýzu, ako aj programy, na ktoré boli doručené podnety na preverenie, budú analyzované v rámci samostatných správ, ktoré budú po ich vypracovaní predložené na zasadnutie Rady.

V rámci ostatných monitorovaných programov programových služieb Jednotka, RTVS 24, TV MARKÍZA, JOJ, JOJ 24, TA3, Rádio Slovensko, EXPRES nebolo zistené porušenie príslušných právnych predpisov.

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 19. 6. 2024

Predmet: Priebežné výsledky monitorovania funkcionalít platforiem v kontexte volieb do Európskeho parlamentu 2024 (monitorované obdobie: 27. 5. – 8. 6. 2024)

Dátum: 12. 6. 2024

NÁVRH UZNESENIA: Rada berie na vedomie predložený materiál.

* * *

Dňa 9. 5. 2024 Rada pre mediálne služby („RpMS“) schválila materiál Monitoring funkcionalít platforiem v kontexte volieb do Európskeho parlamentu 2024. Na základe uvedeného materiálu boli v období 27. 5. – 8. 6. 2024 monitorované vybrané platformy na zdieľanie obsahu z pohľadu ich funkcionalít súvisiacich s uverejňovaním informácií o voľbách do Európskeho parlamentu („EP“) (konanie volieb bolo v rámci Slovenskej republiky stanovené na jeden deň a to 8. 6. 2024). Monitorované platformy a funkcionality:

- Meta Ads Library – knižnica reklám, subjekt: Meta, platformy: Instagram a Facebook
- Ads transparency center – knižnica reklám, subjekt: Google, platforma: YouTube
- Creative center – knižnica reklám, subjekt: ByteDance, platforma: TikTok

Monitoring vybraných funkcionalít

Cieľom vykonaného monitoringu v dňoch 27. 5. – 8. 6. 2024 bolo:

- Zozbierať dáta o umiestňovaní informačných panelov o voľbách počas predvolebnej kampane a v deň konania volieb s funkčným odkazom na relevantný web/podstránku o voľbách MIV SR.
- Dokumentovať progres funkcionalít platforiem v oblasti transparentnosti politickej reklamy a dostupných funkcionalít platforiem v porovnaní s výsledkami , ktoré vyplynuli z monitorovacej aktivity uskutočnenej počas volieb do Národnej rady Slovenskej republiky v jeseni 2023¹ a počas volieb prezidenta Slovenskej republiky².
- Detekcia potenciálnych porušení platných ustanovení Zákona o mediálnych službách („ZMS“) a dodržiavanie záväzkov vyplývajúcich z revidovaného Kódexu postupov proti šíreniu dezinformácií („Kódex“)³ z roku 2022 a nariadenia o digitálnych službách („DSA“)⁴.

Na základe výsledkov monitoringu funkcionalít knižníc reklám vybraných platforiem počas volebnej kampane pred voľbami do EP 2024 RpMS konštatuje, že:

- 1. Prostredie a funkcionality monitorovaných knižníc reklám sú totožné so stavom, ktorý bol zistený počas monitoringu volieb do NR SR 2023 a aj počas monitoringu volieb prezidenta Slovenskej republiky to aj vrátane všetkých vtedy identifikovaných problematických aspektov.**

¹ [Monitorovanie funkcionalít platforiem v súvislosti s voľbami do Národnej rady Slovenskej republiky 2023](#) je monitorovacia správa, ktorá obsahuje súhrnný popis funkcionalít platforiem v oblasti transparentnosti politickej reklamy , pričom zároveň identifikuje aj niekoľko nedostatkov funkcionalít daných online obsahových služieb. Prevádzkovatelia predmetných služieb boli o zisteniach upovedomení.

² [Výsledky monitorovania funkcionalít platforiem v súvislosti s voľbami prezidenta Slovenskej republiky 2024](#) je monitorovacia správa, ktorá obsahuje súhrnný popis funkcionalít platforiem v oblasti transparentnosti politickej reklamy , pričom zároveň identifikuje aj niekoľko nedostatkov funkcionalít daných online obsahových služieb. Prevádzkovatelia predmetných služieb boli o zisteniach upovedomení.

³ [Kódex postupov proti šíreniu dezinformácií \(Kódex\)](#) je prvým nástrojom svojho druhu, prostredníctvom ktorého sa nadnárodné internetové spoločnosti už v roku 2018 zaviazali dodržiavať samoregulačné normy s cieľom eliminovať šírenie dezinformácií. Pôvodný kódex si vynútil revíziu, ktorú koordinovala pracovná skupina ERGA, ešte pod vedením Ľ. Kukliša, riaditeľa Rady pre vysielanie a retransmisiu. Už v júni 2022 bolo predstavené nové znenie Kódexu, ktoré obsahuje 44 záväzkov a 128 konkrétnych opatrení, vrátane demonetizácie pre šíriteľov dezinformácií, transparentnosti politickej reklamy, obmedzenia manipulatívneho správania (napr. falošné účty, využívanie botov a deepfake technológií), posilnenie postavenia používateľov, výskumníkov a komunity nezávislých overovateľov faktov (tzv. factcheckerov). Zároveň sa Kódex stal súčasťou širšieho regulačného rámca tvoreného DSA a pripravovanou legislatívou, ktorá upravuje transparentnosť a cielenie politickej reklamy.

⁴ [Nariadenie 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES \(akt o digitálnych službách\).](#)

Identifikované problematické aspekty:

- v Knižnici reklám spoločnosti Meta chýbali preklady do slovenského jazyka
- v Centre transparentnosti spoločnosti Google chýbali kontaktné údaje inzerentov

2. **V prípade jednotlivých reklám zobrazovaných v užívateľskom prostredí neboli v rámci monitoringu identifikované žiadne potenciálne nedostatky.**

3. **RpMS v rámci monitorovania volebnej kampane na platformách sociálnych sietí neobdržala žiadny podnet na preverenie od verejnosti a ani žiaden podnet od inej inštitúcie štátnej správy.**

Zároveň však v rámci vlastných monitorovacích kapacít zaznamenala a aktívne s platformami komunikovala v prípade výskytu obsahov, ktoré mohli byť v rozpore s podmienkami používania daných služieb. Kancelária RpMS v súlade s ustanovením § 110 ods. 3 písm. q) ZMS⁵ na základe týchto skutočností oznámila príslušným platformám okolnosti existencie takýchto obsahov na daných službách so žiadosťou o vyhodnotenie týchto obsahov z dôvodu možného porušovania podmienok používania týchto služieb.

Popis zaznamenaných obsahov:

RpMS v rámci vlastných monitorovacích kapacít zachytila tzv. deepfake videá, pri výrobe ktorých boli použité AI technológie. Predmetné videá mali údajne zobrazovať Veroniku Cifrovú Ostrihoňovú, kandidátku vo voľbách do Európskeho parlamentu za stranu PS – Progresívne Slovensko, ako polonahá tancuje do rytmu hudby a zároveň predvádza vulgárne a lascívne gestá.

Predmetný obsah bol celkovo v rámci monitoringu RpMS zaznamenaný trikrát:

- 17. 5. 2024 služba Facebook, spoločnosť Meta,
- 3. 6. 2024 služba TikTok, spoločnosť ByteDance,
- 4. 6. 2024 služba TikTok, spoločnosť ByteDance.

Vo všetkých troch prípadoch RpMS predmetné video spolu s kontextom jeho zverejnenia nahlásila prostredníctvom na to určených komunikačných kanálov spoločnostiam, ktoré dané služby prevádzkujú, pričom vo všetkých troch prípadoch boli tieto obsahy behom niekoľkých hodín ešte v ten istý deň aj odstránené.

V súvislosti s daným výsledkom monitoringu RpMS zameraného na detekciu obsahu, ktorý môže byť v rozpore s podmienkami monitorovaných služieb v kontexte volieb do Európskeho parlamentu 2024 konštatujeme, že výskyt zachytených obsahov na základe monitorovacích aktivít RpMS nedosiahol takú mieru a intenzitu, ako tomu bolo v prípade predchádzajúcich tematicky podobne zameraných monitoringov počas volieb do NR SR 2023⁶ a volieb prezidenta SR 2024⁷. Zároveň však považujeme za potrebné uviesť, že celkovú intenzitu a charakter kampane pred voľbami do Európskeho parlamentu poznačil pokus o atentát na predsedu vlády Slovenskej republiky Róberta Fica, ku ktorému došlo dňa 14. 5. 2024, teda v čase, kedy sa predvolebná kampaň aktuálne rozbiehala. Väčšina politických strán v reakcii na túto udalosť zmiernila intenzitu svojich kampaňových aktivít.

* * *

⁵ § 110 ods. 3 písm. q) ZMS: „Do pôsobnosti regulátora ďalej patrí spolupracovať s on-line platformami na zdieľanie obsahu pri efektívnom, proporcionálnom a nediskriminačnom uplatňovaní pravidiel poskytovania ich služieb.“

⁶ [Monitorovanie funkcionalít platforiem v súvislosti s voľbami do Národnej rady Slovenskej republiky 2023](#)

⁷ [Výsledky monitorovania funkcionalít platforiem v súvislosti s voľbami prezidenta Slovenskej republiky 2024](#)

ZÁVER:

Výsledky a následné zistenia vyplývajúce z vykonaného monitoringu funkcionalít platforiem na zdieľanie obsahu budú obsiahnuté v materiáli, ktorý bude vypracovaný a predložený na zasadnutie Rady podľa schváleného materiálu Monitoring funkcionalít platforiem v kontexte volieb do Európskeho parlamentu 2024.